

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp

Presentatie samenhang RES-Twente en de Omgevingsvisie Buitengebied

Zaaknummer

3048197

Uw kenmerk

Datum

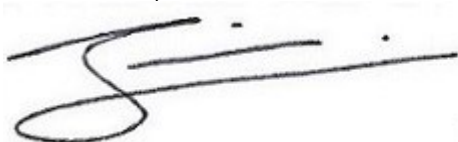
31 maart 2020

Geachte heer/mevrouw,

Bij deze sturen wij u een presentatie en een oplegnotie over de relatie tussen Omgevingsvisie Buitengebied en de aanknopingspunten met de concept RES-Twente. Daarbij bieden wij u de mogelijkheid om via digitale vraag en antwoord in overleg te gaan over de bijdrage van gemeente Hengelo aan de RES-Twente

Tijdens de behandeling van de startnota RES-Twente op 19 december 2019 werd de relatie gelegd met het proces Omgevingsvisie Buitengebied. In dit proces heeft het thema energietransitie een plek gehad en in deze presentatie laten wij de samenhang zien.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen: 2

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Oplegnotitie bij de presentatie Relatie omgevingsvisie buitengebied en de RES

Het college heeft uw Raad tijdens de behandeling van de startnota Regionale Energie Strategie Twente (RES-Twente) aangegeven middels een aantal extra stappen te betrekken in het proces om te komen tot de concept RES-Twente. De concept RES-Twente wordt in april 2020 door het college vastgesteld.

De eerste stap was een politieke markt op 17 maart. Daar zou de relatie gelegd worden tussen het proces Omgevingsvisie Buitengebied en de concept RES-Twente c.q. het Hengelose bod. Door de Coronacrisis kon deze politieke markt niet doorgaan. In overleg met uw presidium hebben we gezocht naar een alternatieve wijze van behandelen door uw Raad. Gekozen is u om de presentatie die was voorbereid voor de politieke markt via Extranet aan u voor te leggen. U vragen kunt u bij de griffie aanleveren.

De omgevingsvisie buitengebied is in co-creatie met de samenleving opgesteld via een interactief participatieproces. In het proces om tot een omgevingsvisie te komen is onder meer aandacht geschonken aan het thema energie. Daar kwamen waardevolle inzichten uit naar voren die uitgebreid in de sheets worden beschreven. De uitkomsten vanuit de RES-Twente waren helaas niet tijdig beschikbaar om gedurende het participatieproces van de omgevingsvisie buitengebied al een standpunt in te nemen over de bijdrage die Hengelo kan leveren aan de opgave vanuit de RES-Twente voor duurzame energieopwekking. Wel is er in het participatieproces input opgehaald die handvatten biedt voor het Hengelose bod aan de RES-Twente, zoals in de presentatie is opgenomen. Ook kunnen deze uitkomsten uitstekend gebruikt worden voor verdiepende gesprekken over de RES met de samenleving. Die gesprekken worden na juni ingepland, zoals u in de presentatie kunt zien.

Er is toch de mogelijkheid om met u in gesprek te gaan over het Hengelose bod in relatie tot de omgevingsvisie buitengebied. Hiervoor is een politieke markt gepland op 21 april 2020. Er is dan gelegenheid om uw vragen te bespreken.

Wij vragen u om kennis te nemen van de inhoud van deze presentatie en geven u nog een aantal punten ter overweging mee.

Bij de uitgangspunten om tot een Hengelo's bod te komen in het kader van de RES voor grootschalige elektriciteit opwek zijn wij uitgegaan van de door de Raad vastgestelde kaders (programma Nieuwe Energie Hengelo) en een aantal al bekende ontwikkelingen (zie sheet 19). Een belangrijke en centrale overweging voor uw Raad is of het Hengelose bod als voldoende kan worden gezien. Daarbij spelen een aantal zaken een rol:

1. de ambities van gemeenteraad en college richting 2030
2. de doorrekening van het PBL waaruit zal blijken of het Twentse bod voldoende is
3. Het feit dat na de RES 1.0 waar we het nu over hebben, in de toekomst ook over de RES 2.0. gesproken wordt in relatie tot nieuwe inzichten en ontwikkelingen
4. de relatieve omvang van het Hengelose bod in relatie tot andere Twentse gemeenten. Hier tekent zich af dat het bod van 5 gemeenten, waaronder het Hengelose, door andere Twentse gemeenten als relatief laag wordt ingeschaald.

Het beantwoorden van de vraag of het Hengelose bod als voldoende kan worden beschouwd is daarom geen eenvoudige. Hiervoor is meer informatie nodig dan nu beschikbaar is. Onder meer informatie over hoeveel Hengelo in potentie kan opwekken. En hoeveel we in Hengelo willen opwekken in relatie tot de gevolgen die dat heeft voor de ruimtelijk kwaliteit.

Het proces naar de definitieve RES 1.0 in maart 2021 biedt ruimte om met elkaar de nodige informatie te verzamelen om goed gefundeerd de discussie over **extra** grootschalige elektriciteit opwek ten opzichte van het huidige bod te voeren.

Politieke Markt
Relatie Omgevingsvisie Buitengebied
RES Twente

17 maart 2020

**'Wij zijn de eerste generatie die de gevolgen van
klimaatverandering merken en de laatste die haar
kunnen stoppen'**

Barack Obama

**Daarom is er een Klimaatakkoord opgesteld waar 30 regio's een
bijdrage aan leveren via een Regionale Energiestrategie.**

- 30 Regio's wekken tot 2030 totaal 35TWh aan duurzame elektriciteit op land via:
 - Zonneparken
 - Windturbines
 - Zon op dak meer dan 50 PV panelen
- Na 2030 eenzelfde opgave tot 2050
- Transitie in de gebouwde omgeving naar aardgasvrij
 - In kaart brengen van duurzame warmtebronnen
 - In kaart brengen benodigde infrastructuur om die bronnen te benutten
 - Verdelen van de bronnen

- Nederland is opgedeeld in 30 RES-regio's

Duurzame opwekking elektriciteit

- Deze 30 regio's doen een aanbod aan het Rijk voor opwek van 35TWh op land in 2030 gerealiseerd
- Na 2030 hebben alle regio's eenzelfde opgave om een aanbod te doen voor de opwek van 35TWh op land in 2050 gerealiseerd

Alternatief voor aardgas opstap naar 2030 en 2050 via transitie in de gebouwde omgeving.

- Twente doet aanbod voor duurzame elektriciteit opwekking
 - Zon op dak
 - Zon op veld
 - Middelgrote windmolens
 - Grote windmolens
- Er liggen veel kansen voor biogas, benutten van restwarmte via een Regionaal warmtenet en in de toekomst voor geothermie en aquathermie

In deze presentatie focussen wij op de bijdrage van Hengelo voor duurzame opwekking elektriciteit!

Twente is 1 van de 30 RES-regio's en stelt een RES-Twente op die gaat over:

- Aanbod voor duurzame opwekking op land
- Benutten van de kansen voor warmte die de regio biedt

De concept RES-sen worden landelijk vooral beoordeeld op het aanbod voor duurzame elektriciteit opwekking en of die optelt tot 35TWh. Voor warmte zal er een doorlopend proces plaatsvinden. Daarom is gekozen om u vooral mee te nemen in de bijdrage van Hengelo aan de concept RES-Twente voor duurzame opwekking elektriciteit.

Omgevingswet als borging voor energietransitie

Landelijk via Nationale omgevingsvisie (NOVI)

- Alle regio's tellen samen op tot 35TWh en borging
- Wind op zee voor industrie (14TWh)
- Aardgasvrije gebouwde omgeving

Provinciaal via Provinciale omgevingsvisie (POVI)

- Regio's doen een aanbod voor duurzame energieopwekking
- Brede verkenning samen met gemeenten, provincie, waterschappen en netbeheerders
- Provincie borgt een integrale afweging voor ruimtelijke inpassing
- RES warmtebronnen in kaart, benodigde infrastructuur en verdeling van de bronnen

Gemeentelijk verbinding met de gemeentelijke omgevingsvisie (GOVI)

- Opwek duurzame elektriciteit realiseren en borgen in omgevingsvisie Hengelo (GOVI)
- In gesprek met de samenleving over zoekgebied en locatiekeuze
- De gemeentelijke Transitievisie Warmte geeft een doorkijk welke wijken wanneer aardgasvrij worden gemaakt met welk alternatief voor aardgas

Het Rijk is voornemens de opgaven vanuit het Klimaatakkoord verankeren in de omgevingswet.

De verschillende schaalniveaus van deze opgaven maken het complex. De vraagstukken zijn:

- Nationale Omgevingsvisie focus op aanbod voor duurzame opwekking elektriciteit en de opgave verduurzamen gebouwde omgeving en het alternatief voor aardgas.
- Nationale duurzame elektriciteit opwekking totaal 49TWh van 35TWh op land en 14 TWh met wind op zee en 2 miljoen woningen aardgas vrij voor 2030.

Het is belangrijk om de verschillende schaalniveaus van RES goed te laten samen vallen met (lopende) processen vanuit de omgevingswet.

- Verbinding startnotitie + Concept RES met participatietrajecten ter voorbereiding op de POVI/GOVI.
- Het opstellen van een RES door (gemeenten, provincie, waterschap en netbeheerders)
- Het doorberekenen door Plan Bureau van de Leefomgeving of alle 30 RES-sen samen optellen tot de 35TWh. Dat wordt dan verankerd in de NOVI.
- Provinciale inpassing vanuit omgevingsbeleid POVI
- Zoekgebieden voor concrete inpassing GOVI
- Als de 30 RES-regio's niet optellen tot 35 TWH komt er een extra opgave bovenop de RES-sen.

Het aanbod vanuit de RES-Twente voor grootschalige duurzame opwekking elektriciteit werkt als een trechter

Eerst breed ingezet met het opstellen van technische bouwstenen die input geven voor de concept RES-Twente en

zoeken naar zoekgebieden voor zon/wind en warmtebronnen en warmtevraag, naar steeds concretere lokale vertaling.

- **Zoekgebieden voor concrete invulling lokaal in verbinding met (voorbereiding op) omgevingsvisie buitengebied.**
- **Concrete locaties in afstemming met omgeving en belanghebbenden nodig.**

De RES brengt duurzame warmtebronnen in kaart brengen, de benodigde infrastructuur om die bronnen te benutten en verdeelvraagstuk op basis van de gemeentelijke brogging Transitie Visie Warmte.

- Omgevingswet verplicht gemeenten tot opstellen omgevingsvisie
 - Lange termijn doelen
 - Fysieke leefomgeving
 - Samen met de samenleving
- Gefaseerde aanpak

De Omgevingswet verplicht gemeenten om voor hun gehele grondgebied een omgevingsvisie op te stellen. In het programmaplan Omgevingswet is aangegeven dat we de omgevingsvisie Hengelo gefaseerd opstellen, waarbij de omgevingsvisie voor het buitengebied de eerste fase vormt.

Om dit moment wordt er geschreven aan de omgevingsvisie Buitengebied:

- Deze omgevingsvisie is het resultaat van een proces dat in co-creatie met de samenleving is doorlopen.
- Tijdens het proces is integraal gekeken naar het buitengebied
- Er zijn lange termijn doelen geformuleerd voor integrale thema's en de te onderscheiden deelgebieden.

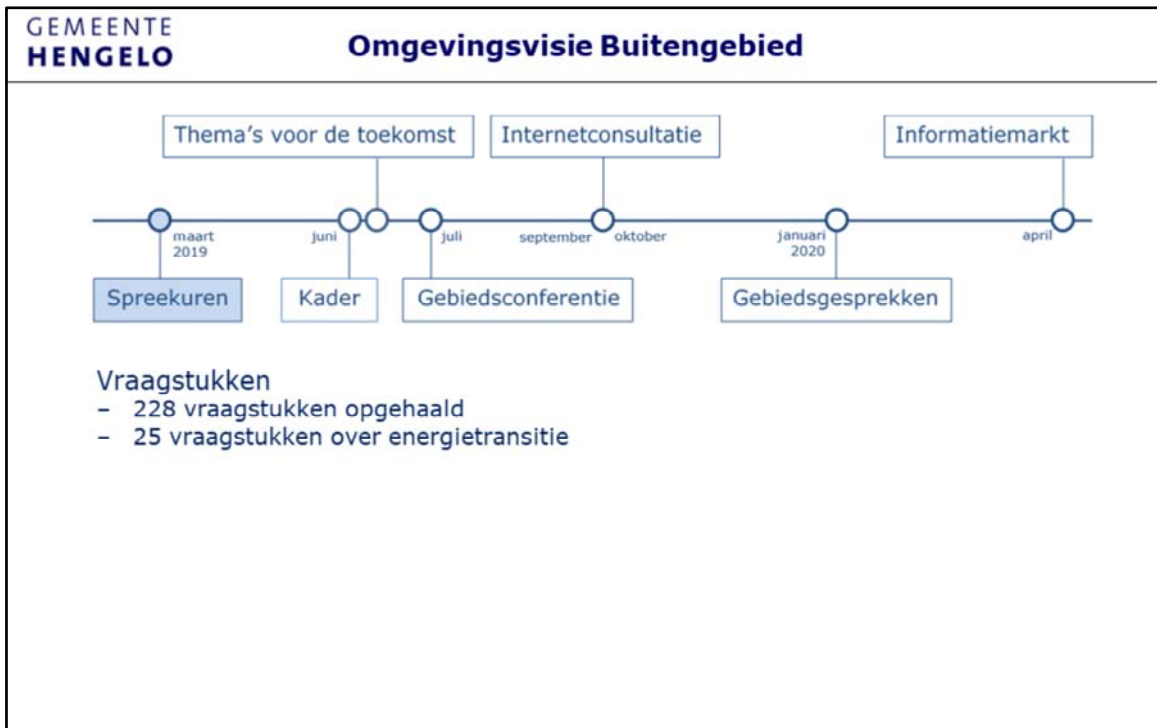
■ Participatief proces

- Ten tijde van de participatiemomenten was er nog geen bruikbare informatie beschikbaar vanuit het proces RES
- Het gesprek over grootschalige opwek heeft daarom op hoofdlijnen plaatsgevonden

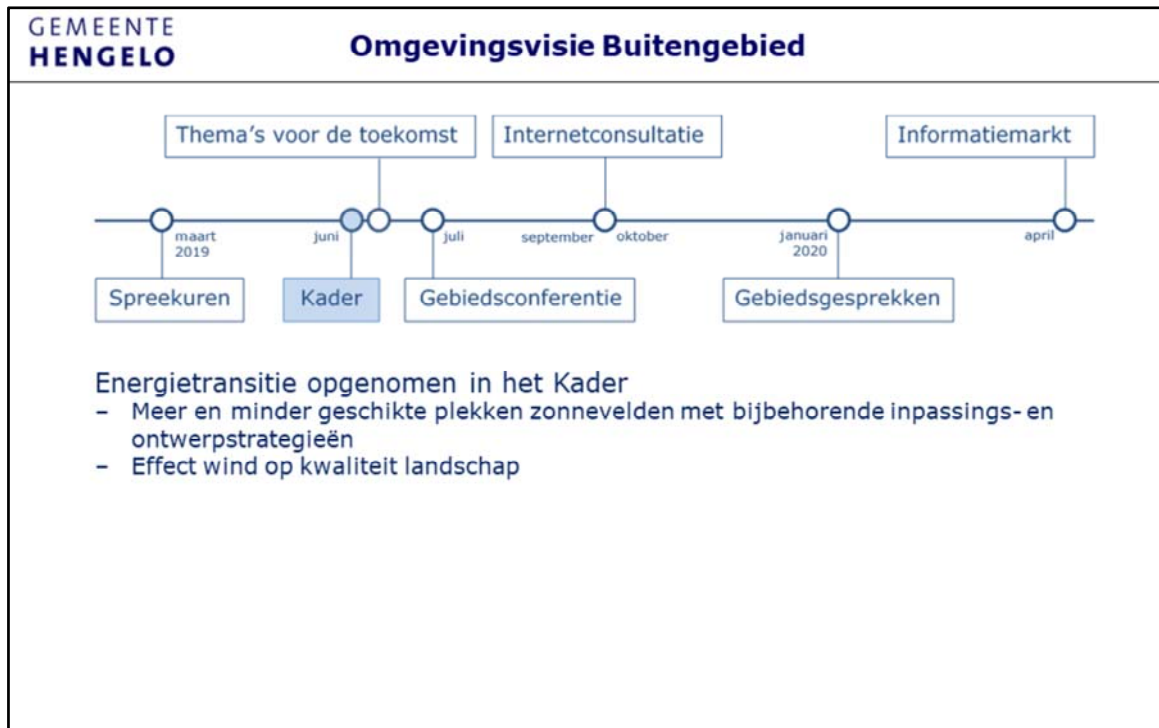
Het proces dat met de samenleving is doorlopen is hier schematisch weergegeven. In de volgende sheets komt een korte toelichting per stap en de resultaten uit die stap ten aanzien van het thema Energie.

- De uitkomsten vanuit de Regionale energiestrategie (RES) waren niet tijdig beschikbaar om al een standpunt over de bijdrage die Hengelo kan leveren aan de regionale energieopwekking mee te nemen in het proces omgevingsvisie buitengebied.
- Energie is als thema wel in het proces betrokken.

Tijdens de spreekuren hebben we gesprekken gevoerd met een brede vertegenwoordiging van de samenleving. Tijdens deze gesprekken stond de vraag centraal 'wat speelt er in het buitengebied?'. In totaal zijn ruim 200 vraagstukken over het buitengebied opgehaald. Deze vormen het fundament voor het vervolgproces.

- Van alle vraagstukken hadden er 25 een relatie met het thema Energie

In juni 2019 heeft de gemeenteraad het Kader voor de omgevingsvisie Buitengebied vastgesteld. Met dit document geeft de gemeenteraad sturing aan het proces.

Het Kader is opgesteld op basis van:

- De vraagstukken, die tijdens de spreekuren naar voren zijn gekomen
- De verantwoordelijkheden die we als gemeente voelen voor de lange termijn
- De kwaliteiten van de leefomgeving die we zouden moeten beschermen

Het thema Energie speelde geen hoofdrol tijdens de spreekuren, maar is natuurlijk wel een belangrijke verantwoordelijkheid van onze gemeente.

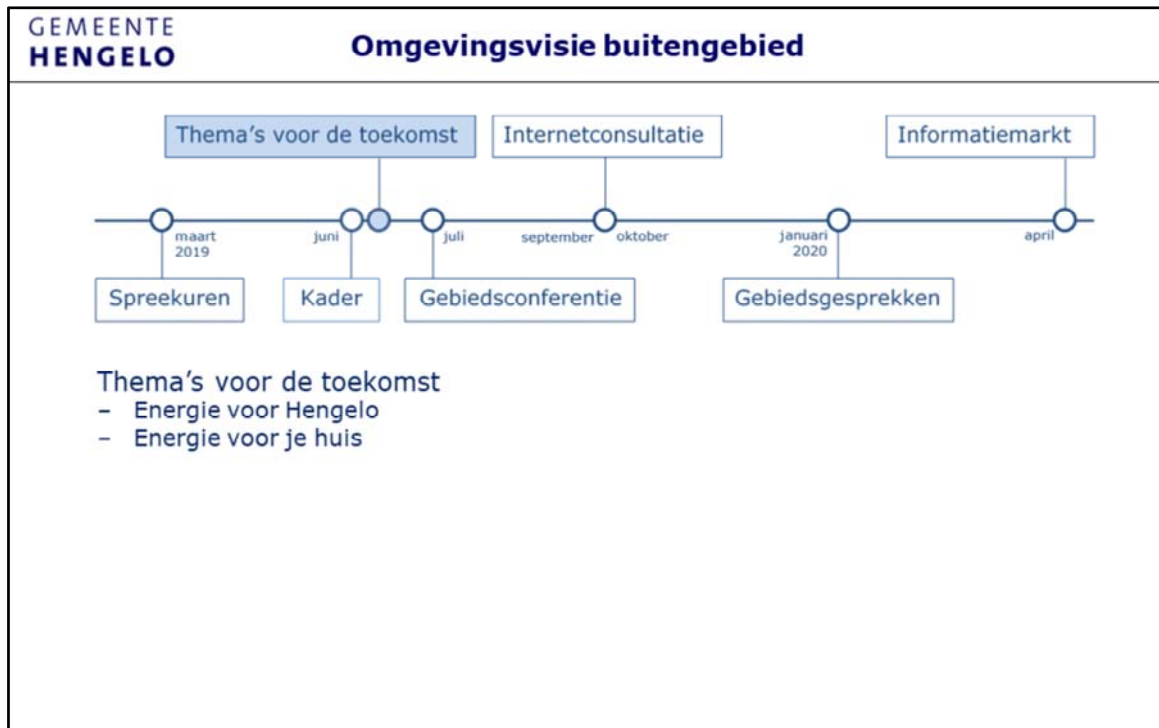
In het Kader voor de omgevingsvisie Buitengebied is het volgende opgenomen ten aanzien van Energie.

- De energievraagstukken liggen gemeente breed en kunnen niet in het landelijk gebied alleen worden aangepakt.
- Dat geldt zeker voor windmolens.
- Veldopstellingen voor zonnepanelen spelen voor een belangrijk deel in het buitengebied. Daar valt meer over te zeggen in deze omgevingsvisie.

Aanvullend op deze kaders:

- stel een afwegingskader op voor veldopstellingen voor zonnepanelen.

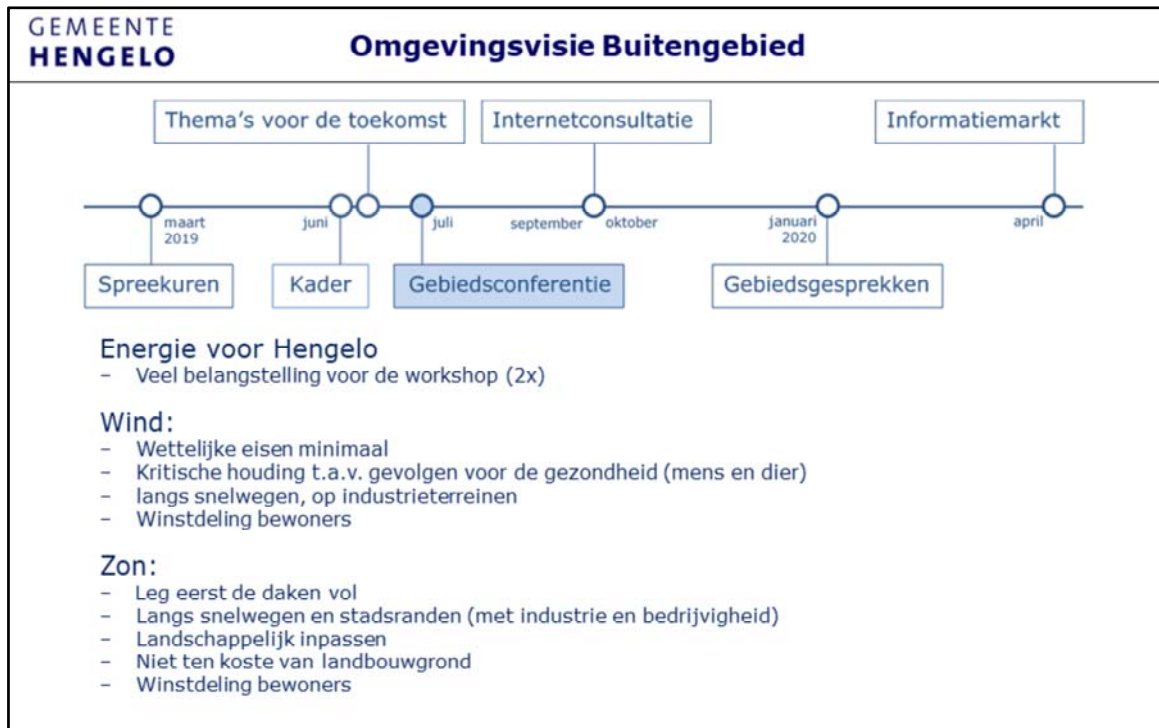
- **Werk daarbij vanuit ruimtelijke kwaliteit en schets een beeld van meer en minder geschikte plekken**
- **Bijbehorende inpassings- en ontwerpstrategieën.**
- **Neem bij de beoordeling van de kwaliteiten van de fysieke leefomgeving expliciet op hoe windmolens op deze kwaliteiten zouden inwerken.**

Op basis van de vraagstukken zijn verschillende thema's geformuleerd die belangrijk zijn voor het buitengebied van Hengelo.

Ten aanzien het Thema Energie betreft het de thema's:

- Energie voor Hengelo
- Energie voor je huis

Op 3 juli is er een gebiedsconferentie georganiseerd. Hiervoor waren alle inwoners van het buitengebied, ketenpartners en maatschappelijke organisaties uitgenodigd. Er waren bijna 100 mensen aanwezig. Met een inwoneraantal van 1800 in het buitengebied was dit een mooie afvaardiging. De samenleving heeft laten zien dat ze open staan voor een nieuwe werkwijze en dat ze graag mee willen denken.

Tijdens de gebiedsconferentie waren een groot aantal workshops georganiseerd rondom thema's en gebieden.

De resultaten ten aanzien van de workshops energie:

- Energie voor Hengelo
- Energie voor je huis

Deze resultaten zijn in deze sheets opgenomen.

Energie voor je huis

- Zelfvoorzienend is goed voor het milieu en geeft een goed gevoel
- Maak slimme combinaties en gebruik wat al beschikbaar is
- Verminder energieverbruik
- Laat inwoners meeprofiteren van opbrengsten van energieopwekking
- Faciliterende gemeente

Energie voor Hengelo

Zon of wind (100 stemmen)

- Zon: 71%
- Wind: 29%

Windmolens voor duurzame energie (93 stemmen)

- Wat mij betreft zo veel mogelijk, langs snelwegen bijvoorbeeld. Dat is goed voor ons milieu én een duurzame wereld. (16%)
- **Er zijn vast wel wat plekken te vinden waar het kan. Bijvoorbeeld een paar grote windmolens op bedrijventerreinen en op verkeersknooppunten. Je ziet ze wel, maar is dat nu zo erg? (43%)**
- Kunnen we als Hengelo niet inschrijven voor 10 windmolens op zee? (17%)
- Dit wordt toch niets? Veel te dicht bij de stad en veel te zichtbaar. (24%)

Aanvullend op de gebiedsconferentie is er internetconsultatie gehouden van 16 september tot en met 10 oktober 2019. Mensen konden over 17 onderwerpen een stem uitbrengen over stellingen. De stellingen waren gebaseerd op de opbrengsten van de gebiedsconferentie en waren bedoeld om op specifieke onderwerpen verdiepende informatie te krijgen. Er zijn 1500 stemmen uitgebracht.

De resultaten ten aanzien van de onderwerpen over het thema Energie zijn aangegeven op deze sheets.

De eerste twee punten voor het onderwerp 'windmolens voor duurzame energie' liggen in elkaars verlengde (langs snelwegen en verkeersknooppunten) en zouden kunnen worden samengevoegd.

Zonnevelden voor duurzame energie (78 stemmen)

- Wat mij betreft leggen we veel meer landbouwgrond vol met zonnepanelen. Wel goed ingepast zodat je ze niet overal ziet en zo ingericht dat er ruimte is voor insecten en vogels. Dat is goed voor de biodiversiteit én een duurzame wereld. (15%)
- Natuurlijk moeten we ook zonnevelden aanleggen. Maar in de mooiste delen van ons buitengebied moeten we het stapje voor stapje doen. (12%)
- Kunnen we als Hengelo niet 1000 hectare grond in Spanje kopen en daar de zonnevelden plaatsen? Daar is plek genoeg en er is meer zon. Het maakt toch niet uit waar energie wordt opgewekt? (10%)
- **Ik wil er pas over nadenken als alle daken ook echt vol liggen (63%)**

Reacties uit de samenleving op zonnevelden bij de internetconsultatie:

De resultaten ten aanzien van het thema zijn opgenomen in de sheet

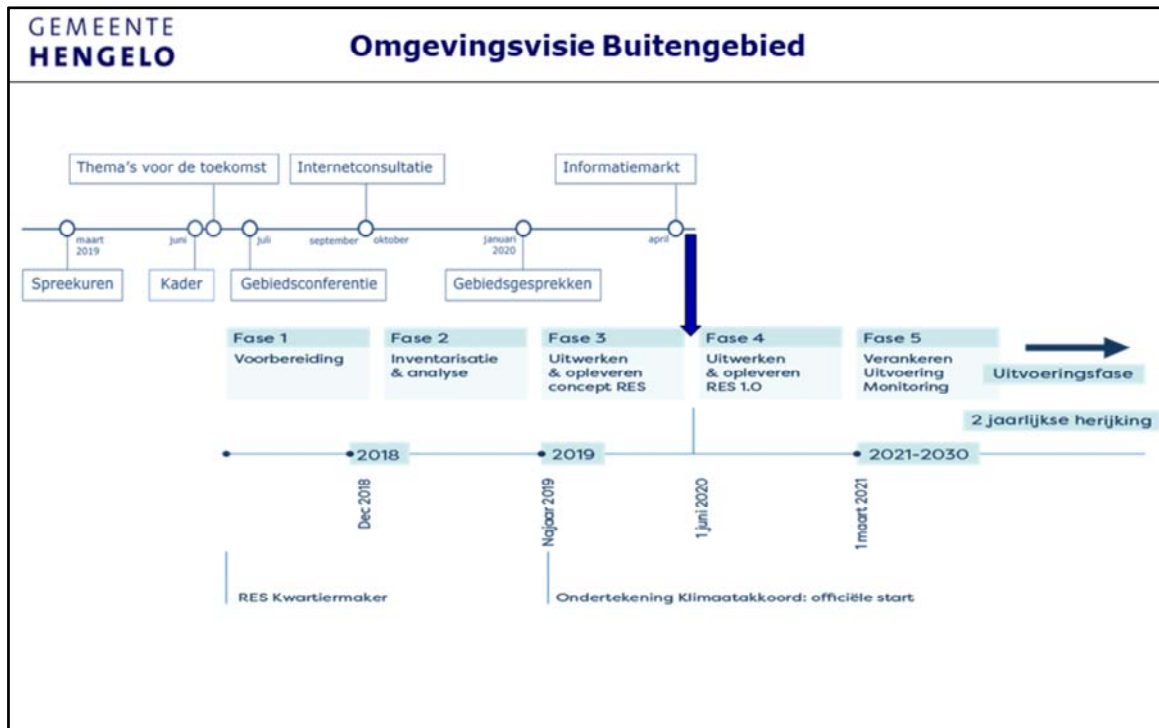

- Eerst zon op dak (industrie), maar liever niet op karakteristieke gebouwen in het buitengebied
- Geen zonnenvelden, dat vormt een bedreiging voor de landbouw en tast de biodiversiteit en het kleinschalige karakter aan, tenzij:
 - kleinschalig voor eigen gebruik (dan wel landschappelijk goed inpassen)
 - in 'reeds aangetaste' stadsrand (dan wel landschappelijk goed inpassen)
- Windmolens als allerlaatste optie en alleen indien gekoppeld aan reeds 'aangetaste gebieden' bijvoorbeeld langs snelwegen
- Kleine windmolens voor eigen gebruik zijn mogelijk
- Een coöperatieve vorm is bespreekbaar als:
 - er voldoende draagvlak is, en
 - de opbrengst ten bate komt van de inwoners

Om ook gebiedsgericht beleid op te kunnen stellen zijn er begin 2020 gebiedsgesprekken gevoerd met de samenleving. In de verschillende deelgebieden is met de samenleving nagedacht of de toekomst van hun leefomgeving. De avonden waren goed bezocht. In totaal hebben 170 inwoners deelgenomen aan de gebiedsgesprekken.

De resultaten ten aanzien van het thema energie zijn opgenomen in de sheet.

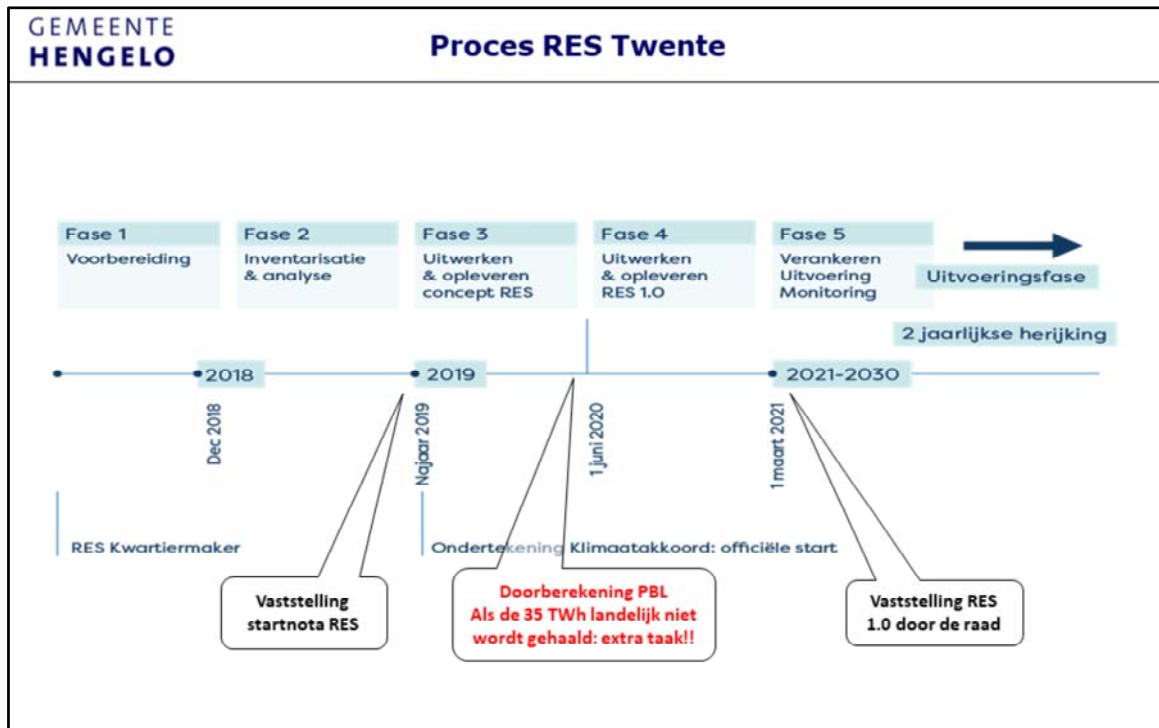
Op basis van alle informatie die in het proces is opgehaald wordt er op dit moment gewerkt aan de inhoud van de omgevingsvisie Buitengebied.

Het proces omgevingsvisie Buitengebied liep parallel aan het proces RES-Twente, waardoor de er tijdens de participatiemomenten nog geen bruikbare informatie beschikbaar was om tot concrete locaties te komen.

De resultaten uit het participatieproces van de omgevingsvisie Buitengebied geeft wel een duidelijk beeld voor het zoekgebied om de opgave van de RES en de bijdrage van Hengelo in te vullen. Daarvoor is een omgevingsproces nodig om tot concrete locaties te komen:

- Meer en minder geschikte plekken voor zonnevelden met bijbehorende inpassings- en ontwerpstrategieën
- Zoek gebied voor wind rekening houdend met kwaliteit van het landschap

In 2018 is de startnota voor de RES-Twente opgesteld die het proces beschrijft om te komen tot een concept RES-Twente. De startnota is behandeld tijdens de politieke markt op 19 december.

- vraag van de raad om de raad zelf en de samenleving te betrekken bij de concept RES-Twente
- Hiervoor waren 3 raadsbijeenkomsten ingepland. Door Coronacrisis zijn er naar alternatieven gezocht om u raad goed te blijven betrekken

Het RES-proces

- Als voorbereiding voor het opstellen van de concept RES-Twente zijn er technische bouwstenen opgesteld om de kansen in kaart te brengen en als input leveren voor de concept RES-Twente. Om de raad te betrekken bij deze bouwstenen via een virtueel realiteitsspel, was er een interactieve bijeenkomst gepland. Helaas kan deze bijeenkomst ook niet doorgaan. Er wordt regionaal gewerkt aan een tool om dit spel als nog op een andere wijze in te zetten.
- In het eerste kwartaal van 2020 is de concept RES opgesteld, waarin een aanbod wordt gedaan aan het Rijk. Deze komt in april 2020 in alle colleges en DB-en. Daarna wordt de concept RES-Twente aan u aangeboden voor en heeft u gelegenheid om zienswijzen in te dienen.
- 1 juni 2020 concept RES-Twente aanbieden aan het Rijk, waarna Plan Bureau voor de leefomgeving een doorrekening doet van alle RES-sen.

- De periode van juni 2020 tot definitieve vaststelling gebruiken om in gesprek te gaan met de raad en de samenleving over de bijdrage van Hengelo.
- Oktober 2020 wordt duidelijk of Twente een extra opgave krijgt.
- 1 maart 2021 moet definitieve RES 1.0 zijn vastgesteld door de raad.

Wat betekent opgave RES-Twente voor Hengelo

Ook Hengelo draagt ook bij aan de regionale opgave voor 2030.

Voor grootschalige elektriciteit opwek zijn wij daarbij uitgegaan van bekende ontwikkelingen:

Gehanteerde uitgangspunten:

- De twee windmolens vanuit het coalitieprogramma
- Mee werken aan realisatie van zonneparken vanuit coalitieprogramma en op verzoek van de raad eigen gronden inzetten voor de energie transitie
- Bevorderen van zon op dak en geven zelf het goede voorbeeld
- Aansluiten bij de uitkomsten van het participatieproces Omgevingsvisie Buitengebied
- Initiatieven uit de samenleving zoals in programma Nieuw Energie Hengelo is opgenomen
- Voorrang geven aan lokale initiatieven van onderop vanuit het coalitieprogramma

Windmolens

- 2 Windmolens van 3 MW zoals opgenomen in coalitieprogramma
 - Participatie- en omgevingsproces starten
 - Zoekgebied Rijkswegen
- Totale opwekkingspotentie **15 GWh**

Zonneparken

- Niet in exploitatie genomen gronden n.a.v. verzoek van de raad
 - 10 locaties onderzocht 4 locaties haalbaarheidsonderzoek
 - totale potentie 12,5 hectare
- Meekoppelkans door mee te werken aan lopend initiatief 12 hectare
- **Totale opwekkingspotentie 20 GWh**

Om tot een locatie keuze te komen voor 2 windmolens moet er een participatie- en omgevingsproces gestart worden.

- Voor het zoekgebied aanhaken bij het beeld dat uit het proces omgevingsvisie buitengebied komt.
- Hierbij samenleving betrekken
- Als er locaties gevonden zijn belanghebbenden betrekken bij het omgevingsproces om tot realisatie te komen

Op verzoek van de raad is in kaart gebracht hoe gemeentelijke gronden ingezet kunnen worden voor de energietransitie

Hiervoor is in 2017-2018 een haalbaarheidsstudie uitgevoerd voor 10 locaties van niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)

- Op basis van ligging (langs stedelijk gebied met bedrijvigheid) gekozen voor verdiepend onderzoek voor 4 locaties.
- Mogelijk potentiële benutting ca. 12,5 ha.
- Aangrenzend aan 1 van deze percelen is er een meekoppel-kans als initiatief vanuit de samenleving 12 ha.
- Hiervoor moet een omgevingsproces gestart worden.

Zon op dak

- Ervaring leert dat maar 33% van de daken geschikt is als 'zonnedak' (dat is 60 hectare in Hengelo):
 - bedrijfsdaken
 - daken van scholen en maatschappelijk vastgoed
 - landbouwschuren
 - daarnaast overkappingen parkeerterreinen
- Groot deel van het dak heeft gemeente geen invloed op
- Daarom is 33% niet realistische om in te brengen vanuit Hengelo
- Hengelo houdt veilige marge aan van 20% van dak (37 hectare)
- **Totale opwekkingspotentie 32 GWh**

Om gehoor te geven aan de input van bewoners die hebben bijgedragen aan de omgevingsvisie Buitengebied:

- Zet gemeente Hengelo zich in om daken te benutten voor grootschalige opwek (minimaal 50 panelen telen mee voor de RES-T)
- Niet alle daken zijn geschikt als zonne-dak, vanwege de ligging en de constructie.
- Gemeente Hengelo geeft het goede voorbeeld door daken van eigen maatschappelijk vastgoed te benutten. Zo wordt het dak van het Twentebad al als zonne-dak benut
- Op het merendeel van de daken heeft de gemeente Hengelo geen invloed daarom is het niet realistisch om in te zetten op 33%
- Regionaal wordt hier ook wisselend mee omgegaan, wat niet is uit te leggen. Daarom is het de verwachting dat dit gelijk getrokken gaat worden voor alle Twentse gemeenten
- Wel kan de gemeente eigenaren faciliteren en ondersteunen bij het realiseren van zon op dak. Hiervoor zijn al acties ondernomen
- Hiervoor zet de gemeente een project op met een concreet aanbod aan de gebouweigenaren.
- Ook nu worden bedrijven en maatschappelijke partners gefaciliteerd voor het realiseren van zon op dak.
 - Zo is het zonnecollectief Tuindorp actief om daken te benutten via een postcode

roos.

- Er is een aanbod gedaan aan bedrijven voor een zonnescan en het aanvragen van SDE+ subsidie.

- Vanuit de alliantie NEO komt er in 2020 een aanbod om bedrijven te ondersteunen bij de realisatie van zon op dak.

Extra kans die nog niet is ingebracht:

- **Pilot project A35**
- Grootschalige zon langs Rijkswegen
- Is een nog in de verkenningsfase
- Totale in kaart gebrachte locaties ca 75 hectare 60 GWh

Regionaal is er een project gestart vanuit een pilot van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Partners in het project zijn Rijkswaterstaat, gemeente Wierden, Hellendoorn, Almelo, Borne Hengelo, Enschede, Waterschap Vechtstromen, provincie Overijssel en Enexis om langs de A35 grootschalige opwek te realiseren.

Doel van het project: 'Rijksgronden in te zetten voor de energietransitie'.

- De gronden van RWS zijn vaak langgerekte stukken grond, waarvoor een haalbare business case niet reëel is.
- Door rendabele gronden van decentrale overheden hierbij te betrekken is er meer kans op een haalbare business case en kan er meer ha gerealiseerd worden.

Hengelo heeft het aanbod gekregen om het gebied langs Rijkswegen te verbreden door ook de A1 mee te nemen in de verkenning.

Vanuit Hengelo zijn NIEGG ingebracht voor ontwikkeling energielandschap.

- Totaal te verwachten potentie is ca. 75 ha zonnevelden.
- Totaal te verwachten opbrengst is 60 GWh
- Er liggen ook kansen voor realisatie van een 4-tal windmolens

Deze locaties zijn nog niet mee genomen als aanbod van Hengelo aan de RES-Twente, omdat er nog veel onzekerheden zijn rondom realisatie.

Consequentie als je deze gronden inbrengt er een compensatie gezocht moet worden. Hiervoor wordt in 2020 al wel een omgevingsproces gestart om hierover in gesprek te gaan met de samenleving.

Afspraken in Twente:

- In de opstap naar de RES 1.0 borgen alle Twentse gemeenten dat het aanbod in hun gemeentelijk beleid is verankerd
- Zorgen voor draagvlak en uitvoerbaarheid in dialoog met de samenleving

Het aanbod dat Twente wil doen aan het Rijk is nu voor 84% als voornemen is ingevuld. Er blijft dus nog 16% over om in te vullen.

GEMEENTE HENGELO	Vervolgproces
▪ Concept RES-T april ▪ Concept RES-T mei ▪ Concept RES-T 1 juni ▪ Juni - Oktober ▪ Oktober ▪ Januari 2021 ▪ Maart 2021	Besluitvorming door het college van B&W Wensen en bedenkingen raad Aanleveren Rijk Doorberekenen concept RES-sen door PBL Evt. extra opgave die ingevuld moet worden Besluitvorming door raden, staten en besturen RES-Twente vastgesteld

In het besluitvormingsproces zijn er momenten opgenomen waarop de raad betrokken wordt.

Door de Coronacrisis op zoek gaan naar andere manieren hoe de raad en de samenleving betrokken kunnen worden.

Tussen de periode van doorberekening PBL en vaststellen van de RES 1.0 door de raad gebruiken voor participatie en communicatie en het betrekken van de samenleving bij de Hengelose bijdrage.

Inwoners denken mee

Gesprekken met de samenleving in het kader van grootschalige elektriciteit:

Wanneer: juni tot december 2020
Met wie: met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties
Hoe: het gesprek aangaan => ophalen en inventariseren
Doel: - gebieden vinden waar opwek mogelijk is en waar niet
- zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak voor
energietransitie

“Duurzame energie opwekken is broodnodig, daar ontkomen we niet aan. Dus we gaan het niet hebben over de nut of de noodzaak van energie opwekken, maar over mogelijke locaties; waar niet en vooral waar wel?”

Een uitnodiging doen aan de samenleving om in gesprek te gaan over grootschalige elektriciteit opwekking, zoekgebieden en locaties.
Daarbij wel de duidelijkheid geven dat het om de opgave tot 2030 en er nog een vervolg opgave komt tot 2050.

Vraag aan de Raad

- het college opdracht te geven om met een plan van aanpak te komen met als inzet om de mogelijkheden te verkennen om tot ophoging van het huidige Hengelose bod te komen voor het definitieve RES 1.0 in maart 2021

In de bijgevoegde oplegnotie zijn de overwegingen van deze vraag uitgelegd.